

HANKEPÄÄTÖS päivitys 10.11.2020

Hankkeen nimi	Tieto- ja viestintäteknologiasektorin ilmasto- ja ympäristöstrategia
Vastuuyksikkö	VIY
Vastuullinen yksikön päällikkö	Päivi Antikainen
Vastuuvirkamies	Tuuli Ojala (VEO) Kaisa Laitinen (VEO) Kreetta Simola (PAO) Noora Lähde (TIO) Atro Andersson (KOO) Virpi Komulainen (viestintä)
Tukivirkamies	Pinja Oksanen (VEO)
Hankkeen tausta	<p>Marinin hallitus on linjannut hallitusohjelmassaan, että hallitus toimii tavalla, jonka seurauksena Suomi on hiilineutraali vuonna 2035, ja hiilinegatiivinen nopeasti sen jälkeen.</p> <p>Pariisin ilmastosopimuksen mukaan on tarpeen vähentää kasvihuonekaasupäästöjä nopeasti siten, että ihmisen aiheuttamat kasvihuonekaasujen päästöt ja nielut ovat tasapainossa tämän vuosisadan jälkipuoliskolla.</p> <p>Liikenne- ja viestintäministeriö julkaisi vuonna 2013 vihreän ICT:n toimintaohjelman. Toimintaohjelman tavoitteena oli tukea ICT:n elinkaarta ja energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä. Nykykatsannolla toimenpideohjelman rajaus on kuitenkin liian suppea ja aihe edellyttää laajempaa tieto- ja viestintäteknologiasektorin ilmasto- ja ympäristövaikutusten arviointia sekä tarvittavien toimenpiteiden hahmottamista.</p> <p>Tieto- ja viestintäteknologian aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt ovat jääneet viime vuosina vähemmälle huomiolle verrattuna muiden sektoreiden aiheuttamiin päästöihin. Lisäksi arviot sen aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä vaihtelevat merkittävästi. Ymmärrystä kasvihuonekaasujen synnystä ja elinkaaripäästöistä koskien muuan muassa tieto- ja viestintäalan tuotteita, palveluita sekä näiden käyttöä, datan varastointia ja infrastruktuuria on tarpeen lisätä.</p> <p>Arvioiden mukaan tietotekniikka-ala tuottaa koko maailman hiilidioksidipäästöistä nykyisellään noin 3-4 prosenttia. On ennustettu, että vuonna 2030 ICT-alan energiankulutus tulee olemaan 21 prosenttia koko maailman energiankulutuksesta. Dataliikenteestä 80-90 % on ennustettu kytkeytyvän videoiden suoratoistoon ja online-pelaamiseen vuonna 2020.(Etlä)</p> <p>Tieto- ja viestintäteknologiasektori aiheuttaa itsessään kasvihuonekaasupäästöjä, mutta digitalisaation avulla on myös mahdollista saavuttaa merkittäviä päästövähennyksiä muilla sektoreilla. Energiankulutuksen kasvusta huolimatta tietoyhteiskunnan tuotteiden ja palveluiden tehokas käyttö</p>

	<p>kaikilla yhteiskunnan sektoreilla pienentää huomattavasti yhteiskunnan kokonaisenergiankulutusta ja energiaintensiteettiä.</p> <p>On arvioitu, että digitaalisen teknologian avulla voidaan vähentää muiden sektorien hiilidioksidipäästöjä jopa 15 prosenttia (Sitra). Tieto- ja viestintäteknologia sekä digitalisaatio ovat siten myös merkittävässä roolissa ratkaisijana ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa, sen hillitsemisessä sekä siihen sopeutumisessa.</p> <p>Tekoälyn, datan ja virtuaali- sekä lisätyn todellisuuden (VR/AR) lisääntyvän käytön, robotiikka- ja automaatiokehityksen, uusien mobiiliteknologioiden, suurteholaskennan ja teollisen internetin uskotaan luovan edellytyksiä yhä ilmasto- ja ympäristöystävällisemmille tuotteille, palveluille ja ratkaisuille.</p> <p>Kiertotalouden kehittymisen myötä voidaan vaikuttaa päätelaitteiden ympäristöystävällisyyteen ja huomioida paremmin materiaalien riittävyys, kierrätys ja valmistuksen ympäristövaikutukset.</p>
<p>Hankkeen tavoite ja vaikutukset</p>	<p>Hankkeen tavoitteena on valmistella kansallinen tieto- ja viestintäteknologiasektorin ilmasto- ja ympäristöstrategia.</p> <p>Hankkeessa pyritään muodostamaan yhteinen näkemys tieto- ja viestintäteknologia-alan aiheuttamista kansallisista ilmasto- ja ympäristövaikutuksista sekä niitä koskevista tavoitteista ja keinoista tavoitteisiin pääsemiseksi.</p> <p>Lisäksi tavoitteena on luoda näkemys tieto- ja viestintäteknologiasektorin roolista kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Tarkastelussa huomioidaan erityisesti alan vaikutus muiden sektoreiden ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi ja ilmastomuutokseen sopeutumiseksi. Strategian valmistelun tavoitteena on lisäksi luoda edellytyksiä EU:n vastaavien tavoitteiden asettamiseksi. Strategian yksityiskohtaisempi rajaus tarkentuu valmistelun kuluessa.</p> <p>Valmistelu toteutetaan laajassa vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa ja valmistelua varten perustetaan erillinen työryhmä. Työryhmän työn tuloksena syntyy raportti, joka toimii strategian valmistelun pohjana. Lisäksi valmistelun yhteydessä tullaan järjestämään kuulemis- ja työpajatilaisuuksia.</p> <p>Työryhmän loppuraportti asetetaan lausuntokierrokselle laajan näkemyksen varmistamiseksi. Loppuraportin ja lausuntokierroksen pohjalta valmistellaan tiivis visualisoitu strategiapaperi.</p>

	<p>pohjana. Perustetaan hanke hankeikkunaan, johon viedään kaikki hankkeen asiakirjat.</p> <p>Kannustetaan kaikkia työryhmän jäseniä viestimään hankkeen etenemisestä.</p>
Asianosaisten kuuleminen	Kuulemistilaisuudet ja muu sidosryhmäyhteistyö
Raportointi	Yksikön johtaja Antikainen raportoi säännöllisesti hankkeen etenemisestä osaston johtoryhmässä. Osastopäällikkö raportoi hankkeen etenemisestä virkamiesjohtoryhmässä.
Huomautuksia	
Päiväys	2.8.2019 Päivitys 10.11.2020

Hankepäättöksen käsittely	Osaston johtoryhmän puolto	09.08.2019
	Virkamiesjohtoryhmän puolto	15.08.2019
	Ministeriön johtoryhmän hyväksyntä	2.9.2019